

**Uchwała Nr
Rady Gminy Janowice Wielkie
z dnia r.
w sprawie ustanowienia pomnika przyrody**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j.: Dz. U. 2024 poz. 1465 ze zm.) oraz art. 44 ust. 1, ust. 2, art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j.: Dz. U. 2024 poz. 1478 ze zm.) po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu, uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Ze względu na wartość przyrodniczą, kulturową i krajobrazową oraz okazały rozmiar wyróżniający spośród innych drzew danego gatunku ustanawia się pomnikiem przyrody drzewo gatunku kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*, rodzaj *Aesculus* L.) rosnące na działce nr ewid. 512/2 obręb Janowice Wielkie, stanowiącej własność Gminy Janowice Wielkie.

2. Pomnikowi przyrody określonemu w ust. 1 nadaje się nazwę: „Jasiek”.

3. Położenie, wymiary i opis pomnika przyrody, o którym mowa w ust. 1 określa załącznik nr 1 do uchwały.

4. Mapa przedstawiająca położenie pomnika przyrody, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2. Szczególnym celem ochrony drzewa, o którym mowa w § 1 jest zachowanie jego wartości przyrodniczej, kulturowej i krajobrazowej.

§ 3. W stosunku do pomnika przyrody, o którym mowa w § 1 w ramach ochrony czynnej ustala się możliwość wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających zgodnie z zasadami chirurgii drzew, mających na celu utrzymanie go we właściwej kondycji.

§ 4. W stosunku do pomnika przyrody, o którym mowa w § 1 wprowadza się zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania drzewa;
- 2) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby w bezpośrednim sąsiedztwie drzewa;
- 3) zmiany sposobu użytkowania ziemi w bezpośrednim sąsiedztwie drzewa.

§ 5. Nadzór nad pomnikiem przyrody sprawuje Wójt Gminy Janowice Wielkie.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Janowice Wielkie.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Projekt Wójta Gminy Janowice Wielkie – z inspiracji Gminnej Rady Seniorów
Sporządził: M. Kamiński
Data sporządzenia: 7.04.2025 r.
Projekt uzyskał akceptację formalnoprawną r.pr. A. Mruk-Nowak

Położenie, wymiary i opis pomnika przyrody

1. Obiekt stanowiący pomnik przyrody: Drzewo gatunku kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*, rodzaj *Aesculus* L.). Nadana nazwa własna: „Jasiek”. Kategoria: pojedyncze twory przyrody żywej.

2. Położenie obiektu:

- a) lokalizacja: drzewo rosnące na działce nr ewid. 512/2 obręb Janowice Wielkie (właściciel gruntu: Gmina Janowice Wielkie);
- b) wysokość według poziomu styku pnia z gruntem: 405 m n.p.m.;
- c) współrzędne GPS: 50.8748017 N, 15.9205967 E;
- d) charakter użytkowania gruntu w bezpośrednim sąsiedztwie drzewa: teren rekreacyjny przy świetlicy wiejskiej, nawierzchnia gruntowa, częściowo trawiasta.

3. Zmierzone w terenie wielkości dendrometryczne:

- a) obwód pierśnicy w cm na wysokości 130 cm od poziomu ziemi: 365 cm;
- b) obwód pnia w cm na wysokości 30 cm od poziomu ziemi: 402 cm;
- c) wysokość w m: 15,50 m;
- d) wysokość osadzenia korony od poziomu ziemi do pierwszego konara w m: minimum od strony północno-wschodniej: 3,30 m, maksimum od strony południowej: 3,50 m;
- e) wysokość podstawy korony od poziomu ziemi do najniższego ulistnienia w m: minimum od strony północno-wschodniej: 2,00 m, maksimum od strony południowej: 3,20 m;
- f) promień korony mierzony od środka pnia w m: maksimum od strony północno-wschodniej: 10,60 m, minimum od strony południowej: 9,50 m.

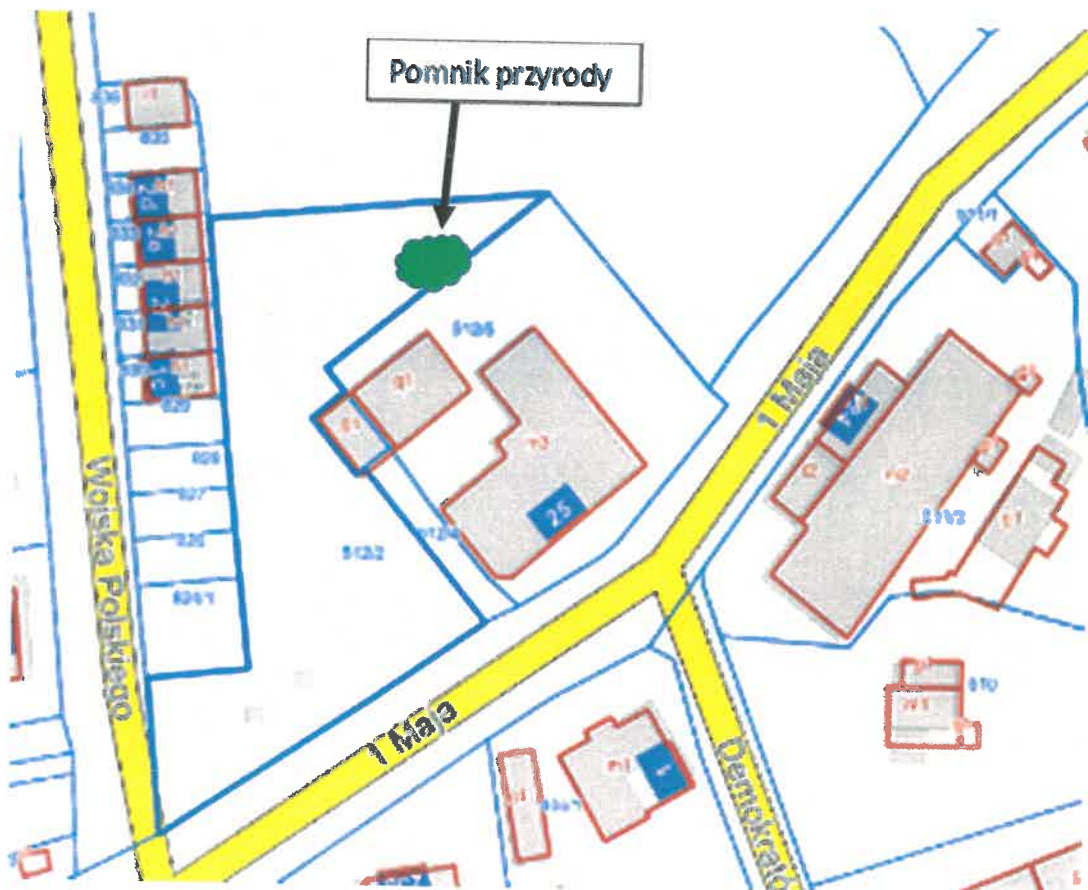
4. Opis obiektu:

- a) stan zdrowotny i zauważone uszkodzenia: Drzewo zdrowe bez widocznych ubytków pnia i obecności szkodników technicznych drewna. Na pniu ok. 50 cm od poziomu gruntu od strony południowo-zachodniej widoczne okrągłe powirusowe zniekształcenie kory. Ze względu na wiek (wg oceny 100-120 lat), miękkie drewno gatunku oraz widoczną zgniliznę w miejscach po złamanych konarach można domniemywać, że wewnątrz pnia także może wystąpić zgnilizna drzewa. Od strony południowej i południowo-zachodniej widoczne tylce po trzech złamanych grubszych konarach (efekt działania silnych wiatrów);
- b) wymagane zabiegi ochronne: Aktualnie należałoby dokonać korekty tylców po złamanych konarach i zabezpieczenia ich preparatami grzybobójczymi. Na bieżąco należy prowadzić niezbędne zabiegi fitosanitarne, w tym usuwanie z korony drzewa suchych konarów i gałęzi.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr
Rady Gminy Janowice Wielkie
z dnia r.
w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

Mapa przedstawiająca położenie pomnika przyrody

Obiekt stanowiący pomnik przyrody: Drzewo gatunku kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*, rodzaj *Aesculus* L.). Nadana nazwa własna: „Jasiek”.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody jedną z form ochrony przyrody są m.in. pomniki przyrody. Stosownie do treści art. 44 ustawy, ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały Rady Gminy, w której określa się nazwę danego obiektu, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla obiektu wybrane spośród wymienionych w art. 45 ust. 1. Zgodnie z treścią art. 44 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody projekt uchwały wymaga uzgodnienia z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Gmina Janowice Wielkie zwróciła się o stanowisko w tej sprawie i uzyskała odpowiedź [TEKST ZOSTANIE UZUPEŁNIONY STOSOWNIE DO POSTANOWIENIA RDOŚ].

Uchwała została przygotowana na wniosek Wójta Gminy Janowice Wielkie z inspiracji Gminnej Rady Seniorów zwracającej się w tej sprawie do Rady Gminy. W uzasadnieniu wskazano, że kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*, rodzaj *Aesculus* L.) rosnący na działce nr ewid. 512/2 obręb Janowice Wielkie, stanowiącej własność Gminy Janowice Wielkie ma charakter pomnikowy i zasługuje na objęcie go ochroną prawną.

Ustanowienie ww. drzewa pomnikiem przyrody przyczyni się do uwydatnienia jego wartości przyrodniczo-krajobrazowej, jak również podniesienia walorów kulturalno-historycznych obszaru zabudowanego wsi Janowice Wielkie, a także wpłynie na zwiększenie świadomości ekologicznej i dbałości o lokalną przyrodę wśród mieszkańców. We wniosku zaproponowano nazwę pomnika przyrody „Jasiek”.

Proponowane na pomnik przyrody drzewo, gatunek wyróżnia się pod względem przyrodniczym i krajobrazowym oraz odznacza się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je spośród innych drzew. Objęcie ochroną prawną drzewa gatunku ma na celu zachowanie szczególnie cennych elementów przyrody. Drzewo to spełnia kryteria wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz. U. z 2017 r., poz. 2300): obwód pnia mierzony na wysokości 130 cm wynosi 365 cm i spełnia wymóg okazu pomnikowego dla gatunku tj. 250 cm dla kasztanowca. W bezpośrednim sąsiedztwie drzewa odbywają się cykliczne spotkania integracyjne animowane przez Gminną Radę Seniorów pod nazwą „Biesiada pod Kasztanem”.

W związku z tym, że drzewo rośnie na nieruchomości stanowiącej własność Gminy Janowice Wielkie będącej wnioskodawcą w sprawie, nie jest wymagana opinia w tej sprawie właściciela nieruchomości.

Dla przedmiotowego drzewa została sporządzona ekspertyza dendrologiczna przez leśnika Sławomira Orłowskiego (emerytowanego zastępcę nadleśniczego ds. gospodarki leśnej), której ustalenia zostały wskazane we wniosku Gminnej Rady Seniorów do Rady Gminy Janowice Wielkie. W dokumencie zostały wskazane zalecenia dotyczące ochrony czynnej.

Ustanowienie pomnikiem przyrody ww. drzewa - poza znacznym podniesieniem jego wyjątkowych walorów przyrodniczo-krajobrazowych i wpływem na świadomość przyrodniczą mieszkańców - ma niezwykle istotne znaczenie w kształtowaniu wizerunku Gminy Janowice Wielkie jako samorządu dbającego o ochronę przyrody oraz własne dziedzictwo przyrodnicze i kulturalne, cechujące się wartościami historycznymi i edukacyjnymi oraz pozwoli na zachowanie tego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń.

Proponowana uchwała rodzi skutki finansowe dla budżetu gminy, związane z właściwym oznakowaniem, przeprowadzaniem okresowych kontroli stanu drzewa i wykonywaniem zabiegów pielęgnacyjnych. Zgodnie z przedłożoną ekspertyzą dendrologiczną szacunkowy koszt ww. zabiegów wyniesie:

- kontrola korony minimum 1 raz na 3 lata oraz interwencyjne usuwanie złamanych gałęzi -ok. 2000 zł,
- ocena podstawowa 1 raz na 3 lata - ok. 2 000 zł,
- ocena specjalistyczna np. badania instrumentalne - ok. 5000 zł - jeśli konieczność ich zastosowania będzie wynikała z przeprowadzonej oceny podstawowej stanu drzewa,
- oznaczenie drzewa - zakup i montaż tablic urzędowych i promocyjnych 300 zł.

Przedmiotowa uchwała omawiana była na posiedzeniu Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy na posiedzeniu w dniu 17 marca 2025 r. Komisja zaopiniowała wniosek pozytywnie i uczestniczący w posiedzeniu Komisji Wójt wyraził pozytywną opinię dla wniosku jako zarządca gruntu komunalnego, na którym rośnie drzewo, biorąc pod uwagę także koszt zabiegów pielęgnacyjnych przy drzewie.